

Filmový námět nazvaný tímto jménem překypuje nápady — myslím však, že není dotvořen. Až se autoři dají do soustavnější práce, vznikne komedie, která bude mít i logičnost svého scénického druhu. Nepochybuji o tom, ale treatment v tomto stavu nutí k jakýmsi úvahám:

Multimilionář, který má býti výlupkem své vrstvy, si vede celkem slušně. Když se před ním vyzná mladá dvojice z lásky, je „s americkou rychlostí“ pro sňatek. To je věc hodná chvály. Sláva tedy multimilionáři, který má tak veliký kus soudnosti a srdce!

Treatment praví, že multimilionář začne po „veliké krizi“ opět lidsky myslet. Mám za to, že u něho žádná krize nebyla. Šlo jen o likvidaci ostudy, kterou mu natropil jeho pan zeť. V zásadě neměl multimilionář proti Robertovi nic, nelze tedy mluvit o jeho obrácení.

Mary má — navzdor svým názorům — dost odvahy, aby se oddala lásce. Tím je vlastně očištěna od „plutokratických“ obyčejů. Žárlení na mužovu práci není jen zvyk milionářek, ale skoro všech ženušek.

Robert při četbě působí jako vyznavač merkantilismu. Ne dbá o věci života. Potlačuje lásku (aby si zachoval pracovní schopnost), počítá na dolary ztrátu, kterou mu přivodil jeho vlastní cit, trestá zbytečně oddaného sluhu za viny jeho pánů, krotí ostudou (jako v Shakespearově hře) zlou ženu, říká, že si vydělává, a zatím přijímá almužnu, kterou je právě placena ta ženina ostuda — krátce: milý Robert si vede hůře než „plutokrat“.

Skoro se mi zdá, že by milionářské smýšlení lépe vysvitlo, kdyby se slečna Mary sama zděsila své lásky k pracujícímu člověku. Potom by snad chtěla, aby jí Miller řečený cit vyoperoval (jako nějaký novotvar). „Plutokratický“ otec (který

považuje lásku za nesmysl) by ji v té věci podporoval. Ani ve snu by ho nenapadlo, že se zamilovala do jeho zaměstnance, a když by viděl u Roberta znaky podobné choroby, svěřil by ho (jako nějaký přívažek) témuž lékaři. Až by se láska mladé dvojice prozradila, mohl by býti ten „plutokrat“ tak cynický, že by za zisk, který pro něho znamená vynálezčova pracovní schopnost, svolil i k sňatku.

V osnově leží mnoho možností a ty budou zajisté rozvedeny. Věřím, že z věci vznikne dobrý film. — Nemohu (s pocitem radosti) nepoznamenat, že tato tendenční veselohra neupírá ani těm, proti nimž je zaměřena, lidské city a lidskou důstojnost.

P. S.

Zdá se mi, že nositelem mravního naučení má býti Robert. Nevkládal bych mu tedy do úst větu „plutokratické“ ražby: Slečno, zaplaťte! (Říkám to ovšem se skromností a uhaduji, že právě tato věta byla — nikoliv autory — zhodnocena jako titul nad jiné znamenitý.)

Dále bych chtěl autory upozornit na povídku O. Henryho Malý Rheinschloss, která se v určité situaci stáčí podobným směrem jako jejich film.